

Список використаних джерел:

1. «Особливості оптимізації управління бізнес-процесами підприємства та методи їх удосконалення» Довба І.В., Сойма С.Ю. [Електронний ресурс] / Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/6_ukr/22.pdf
2. Міхеєнко К.С. «Управління бізнес-процесами підприємства на основі збалансованої системи показників» [Електронний ресурс] / Режим доступу: [file:///C:/Users/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Downloads/inek_2013_6_20%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/%D0%9C%D0%B0%D1%80%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Downloads/inek_2013_6_20%20(2).pdf)
2. Ивлев В. Процессное управление. Российский опыт. – [Електронний ресурс] / В. Ивлев. – Режим доступу: http://www.bkworld.ru/archive/y2006/n08-2006/n08-2006_6.html

Боришкевич І., аспірант
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
ім. В. Стефаника», м. Івано-Франківськ, Україна

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ПОБУДОВУ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Економічний розвиток аграрної галузі України в сучасному бізнес-середовищі характеризується нестабільністю внутрішніх та зовнішніх умов господарювання, посиленням конкуренції, наростанням економічних диспропорцій, нераціональним використанням земельних ресурсів, зменшенням кількості державних програм підтримки сільськогосподарських підприємств, а також відсутністю стратегічної спрямованості бізнесу. Одним із перспективних рішень для здійснення господарської діяльності в умовах, що склалися є розробка та впровадження стратегії розвитку, що дає змогу своєчасно оцінити внутрішнє та зовнішнє середовище, раціоналізувати землекористування та використання інших ресурсів, збільшити конкурентні переваги, забезпечити фінансову стабільність та результативну діяльність в довгостроковій перспективі.

Генеральний директор Асоціації «Український клуб аграрного бізнесу» у статті «Навіщо фермеру стратегія та як її сформулювати?» зазначає, що «маючи розроблену стратегію та дотримуючись її, врешті-решт можна позбутись цілої низки зайвих клопотів, яких в аграрному виробництві вистачає» [1]. Розробка стратегії залежить від потреб або проблем, які потрібно вирішити. Наприклад, «якщо є потреба мінімізувати валютні та інфляційні ризики, то саме такою і повинна бути стратегія. Фермер робитиме все можливе, щоб заздалегідь купувати мінеральні добрива, дизельне паливо, насіння та інші засоби виробництва, які необхідні для вирощування врожаю. Використовуючи таку стратегію, проблеми цінових коливань будуть нівелюватися, оскільки сільськогосподарський виробник просто рахує еквівалентне співвідношення обсягів зібраного врожаю та потрібних засобів виробництва» [1].

Під стратегією розуміють «довгостроковий комплексний план розвитку підприємства, який включає в себе сукупність послідовних дій та рішень з метою

досягнення поставлених цілей та зміцнення конкурентних переваг на ринку» [2, с. 90].

В. М. Якубів з метою розробки конкурентоспроможної стратегії, спрямованої на забезпечення збалансованого розвитку села, селянства та сільського господарства, розглядає побудову інноваційної стратегії, що являє собою «інтегрований, системний план дій, спрямований на досягнення довгострокової мети і завдань розвитку об'єкта, що ґрунтується на новому, відмінному від попередніх підходів до побудови, організації й реалізації, для забезпечення вищої в порівнянні з аналогами результативності» [3, с. 106].

Сільське господарство є первинною ланкою агропромислового комплексу і разом з харчовою та деякими галузями легкої промисловості (текстильної, шкіряної, хутрової) складає його основу. Навіть в умовах кризи агропромисловий комплекс продовжує приносити прибуток та сприяє припливу іноземних інвестицій [4, с. 115].

З метою визначення тенденцій стратегічного розвитку сільськогосподарських підприємств необхідно здійснити комплексний аналіз системи факторів, що впливають на діяльність суб'єкта господарювання та створюють позитивні або негативні передумови для побудови стратегії розвитку (рис. 1).

Результати сільськогосподарської діяльності тісно залежать від природно-кліматичних умов та ґрунтового покриву. Для того, щоб спрогнозувати розвиток сільськогосподарського підприємства та побудувати відповідну стратегію, необхідно враховувати вплив даних факторів. Виробництво сільськогосподарської продукції певного регіону обумовлюється природними умовами, в яких воно ведеться. Зокрема, розміщення сільськогосподарського підприємства та вид його діяльності залежить від родючості та складу ґрунтів, суми активних температур, вологості, кількості атмосферних опадів тощо.

На розробку стратегії розвитку сільськогосподарського підприємства вагомий вплив мають економічні фактори, зокрема, внутрішні та зовнішні. Внутрішні економічні фактори безпосередньо впливають із середовища підприємства і цілком піддаються його впливу. Від того настільки ефективно керівництво підприємства використовує внутрішні ресурси залежить і стратегічна орієнтованість та критична далекоглядність підприємства. Зовнішні економічні фактори формуються певною ситуацією на ринку, рівнем привабливості галузі, інвестиційним кліматом та державною підтримкою аграрного сектору. Окреме сільськогосподарське підприємство має опосередкований вплив на зовнішні економічні фактори.

У сучасному середовищі важливе значення для розвитку сільськогосподарського підприємства має розвиток наукових досліджень та розробок, зокрема використання новітніх технологій. Розвиток науково-технічного прогресу може істотно знизити вплив природних факторів, підвищити ефективність використання внутрішніх ресурсів, розширити простір для зовнішніх економічних можливостей. Окрім того, впровадження «кліматично-оптимізованих» методів ведення сільського господарства та сучасних природозберігаючих технологій підготують сільськогосподарські підприємства до частіших змін клімату та інтенсивніших посух в Україні.

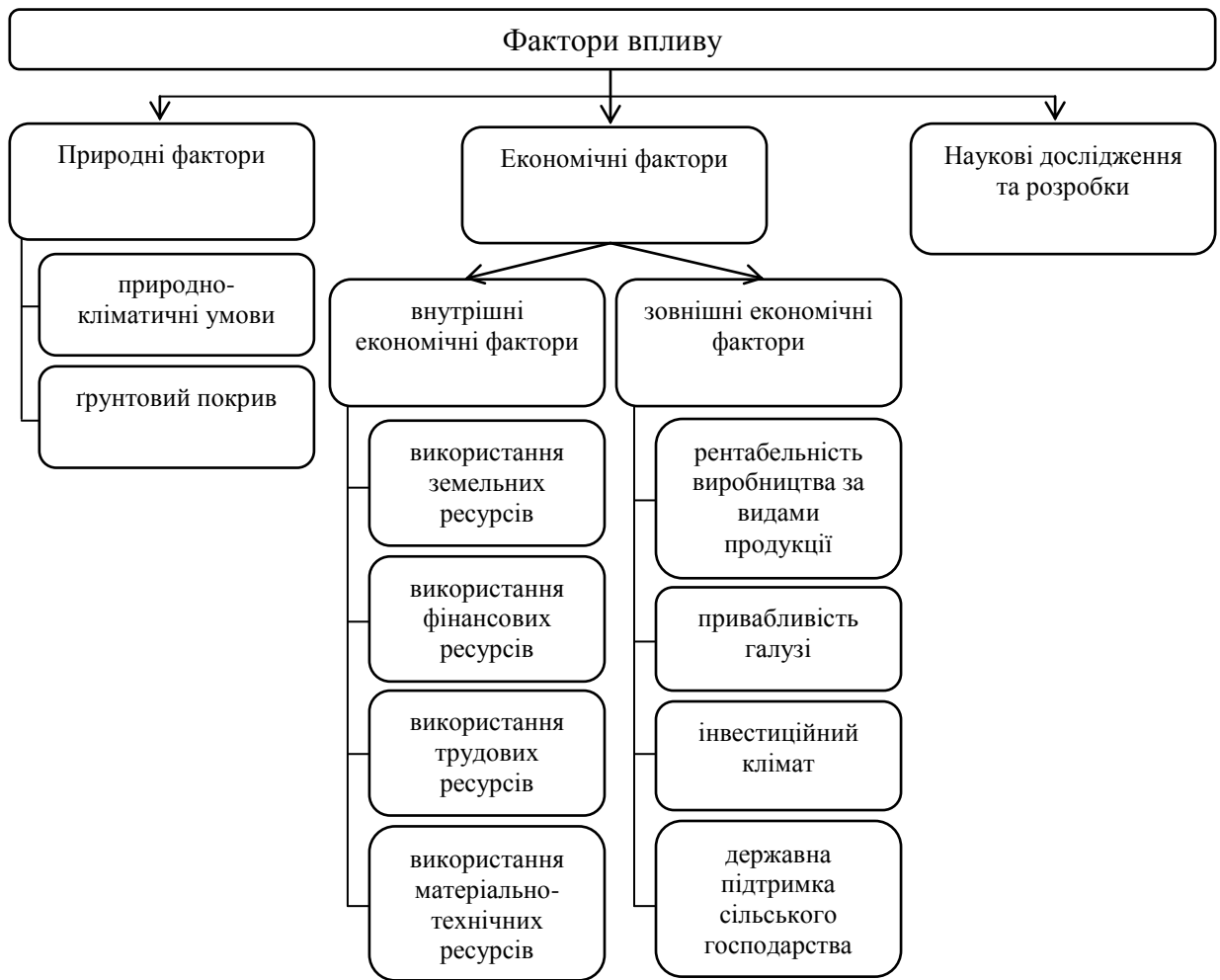

Рис. 1. Система факторів впливу на побудову стратегії розвитку сільськогосподарського підприємства*

*Джерело: власна розробка автора.

Таким чином, для будь-якого сільськогосподарського підприємства важливим є забезпечення стійкого економічного зростання в довгостроковій перспективі. Саме тому, все більш необхідним є стратегічна орієнтованість підприємства, а управління господарською діяльністю не може обмежуватись лише ухваленням тактичних управлінських рішень. На побудову стратегії розвитку сільськогосподарських підприємств впливають наступні фактори: природні, економічні, зокрема внутрішні та зовнішні, а також наукові дослідження та розробки.

Список використаних джерел:

1. Висоцький Т. Навіщо фермеру стратегія та як її сформувати? Український клуб аграрного бізнесу. URL: http://ucab.ua/ua/pres_sluzhba/blog/visotskiy_taras_mikolayovich/navischo_fermeru_strategiya_ta_yak_ii_sformuvati/ (дата звернення: 22.10.2018).
2. Боришкевич І. І. Теоретичні підходи до розуміння сутності стратегії розвитку сільськогосподарських підприємств // *Інноваційна економіка*. 2016. № 9-10. С. 88-92.
3. Якубів В. М. Концептуальні засади стратегії збалансованого розвитку аграрних підприємств. *Економіка АПК*. 2011. № 4. С. 104-107.

4. Стародубцева Т. В., Самотоєнкова О. В. Аналіз динаміки та структури продукції сільського господарства // *Статистика – інструмент соціально-економічних досліджень: збірник наукових студентських праць Одеського національного економічного університету*. 2017. Вип. 3. Ч. I. С. 114-119.

Hulchak Y., Kushniruk Y., masters
Supervisor: **Yushchyshyna L.O.,** Ph.D. in
Economics Lesia Ukrainka Eastern European
National University, Lutsk, Ukraine

FACTORS OF IMPROVING LABOR PRODUCTIVITY FOR ENTERPRISE

To date, the problem of low productivity is very relevant, it has a negative impact on both small and large businesses, and on the economy as a whole. Labor productivity – it's a very important indicator in the economic activity of the enterprise in the modern market economy. Constant growth of labor productivity at the enterprise is a basic condition for increasing the competitiveness of the enterprise.

In order to increase competitiveness, it is necessary to employ effective ways and methods to improve the labor productivity of the staff.

Ensuring a high level of productivity, effective use of professional and intellectual potential of employees is impossible without the formation of a new mechanism for stimulating labor [3].

Each company develops workforce development program, which must ensure effective management and productivity improvement. Development depends on the factors of production activity of the enterprise.

Labor productivity as an indicator is the ratio of gross output produced over the period to the average annual number of employees involved in production [1].

As a rule, measures for increasing labor productivity are associated with significant financial costs for the enterprise, for example: wage increases, new equipment purchases, research and development, and skills upgrading.

There are a number of interconnected factors that influence the productivity of staff at the enterprise [2]: motivation of employees; bonus system; compensation to employees; leadership and managerial competence of managers at all levels; a clear division of roles and responsibilities; clear key performance indicators, goals and expectations at all levels of the organization; correct communication, feedback, information exchange; simple and transparent organizational structure; motivation and desire to solve problems at all levels of the organization; safe, clean, well-organized workplace; effective team work; correct interpersonal relationships [2].

Consequently, the above factors represent the basis of the existence of any company. Their development allows companies to function properly and adapt to changing. The implementation of these activities depends on the coordinated and competent work of senior management and managers at all stages.

Each company chooses their strategy of increasing labor productivity, based on available opportunities, but the greatest effect will be achieved through the implementation of measures at once in all areas.